

Türk Petrol ve Madeni Yerlileri
T. A. Ş.

ile

Türkiye
PETROL, KİMYA ve ATOM İŞÇİLERİ
SENDİKASI

Arasında Yapılan

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

1964 - 1966

30 Nisan 1966 günü akşamı bu sözleşme
sona erer.

İÇİNDEKİLER

	Sayfalar
ONSOZ	1
TARAFALAR	2
SOZLEŞMENİN KAPSAMI	Madde 1 2 Madde 2 3 Madde 3 4 Madde 4 4
ÇEK - OF	Madde 4 4
SENDİKA YÖNETİCİ VE TEMSİLÇİLERİNİN	
TEMİNATI	Madde 5 5
İŞE ALMA	Madde 6 6
İŞTEN ÇIKARMA	Madde 7 6
Ihbarlı Çıkarmalar	6
IHBARLI ÇIKARMALAR	Madde 8 7
İSTEN AYRILMALAR	Madde 9 7
Ümumi	7
ASKERLİK İÇİN AYRILMA	Madde 10 8
ODEMENİN ZAMANI	Madde 11 8
ÇALIŞMA BELGESİ	Madde 12 9
KİDEM HAKKI	Madde 13 9
KİDEM TAZMINATININ	
HESAPLANMASI	Madde 14 9
KİDEM TAZMINATININ	
ODENMESİ	Madde 15 10
İŞ ŞARTLARI	Madde 16 11

	Sayfalar
Normal Müddet	11
FAZLA ÇALIŞMA	
SURE VE ŞARTLARI	Madde 17 11
GECİCİ İŞLER	Madde 18 12
GENEL TATİL GUNLERİ	Madde 19 12
	Madde 20 13
UCRETLER, HARCIRAHLAR	Madde 21 13
Ümumi Esas ve Normal Ucret	13
Normal Ucret	14
FAZLA ÇALIŞMA UCRETİ	Madde 22 14
ULUSAL BAYRAM VE GENEL	
TATİL GUNLERİ UCRETİ	Madde 23 14
Hafta Tatili Ucreti	14
GECE ÇALIŞMASI	Madde 24 15
HASTALIK UCRETLERİ	Madde 25 15
DİNLENME İZNI	
UCRETLERİ	Madde 26 16
UCRETİN ODENMESİ	Madde 27 16
HARCIRAHLAR	Madde 28 17
SİRKEÇE YAPILAN ZAM	
VE TANINAN HAKLAR	Madde 29 18
SİRKEÇE TANINAN	
SOSYAL YARDIMLAR	Madde 30 19
A — Mebusat	
B — Çocuk Zammı	19
İŞÇİ SAĞLIĞI VE	
İŞ EMNİYETİ	Madde 31 20
İlk Yardım	21
CEZALAR	Madde 32 21

	Sayfalar
İZİNLER	Madde 33 21
SİKAYET VE TAHKIM	Madde 34 23
A — Perdi Şikayet	
B — Genel Uyuşmazlık	23
MUTEFERRİK HUKÜMLER	Madde 35 24
Hassar Tayini ve Tazmini	
	Madde 36 34
	Madde 37 24
Grev ve Lokavt duş kalması	
gereken personel	25
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ TAT-	
BIKATINDAN EVVEL TAT-	
BIK EDİLMEKTE OLAN AY-	
LIK UCRET - YEVMIYE DURU	
MU İLE %15 ZAM TATEBİKI	
ILE HASIL OLACAK YEVMI-	
YE DURUMUNU GÖSTERİR	
CEDVEL	26-27

TURK PETROL VE MADENI YAGLAR T.A.S.
ILE
TURKIYE PETROL, KIMYA VE ATOM
ISCILERİ SENDIKASI
ARASINDA
275 Sayılı Kanuna göre yapılan
TOPLU IS SÖZLEŞMESI

Ö n s ö z

Türk Petrol ve Madeni Yağlar T.A.S. ile
Türkiye Petrol, Kimya ve Atom İşçileri
Sendikası arasında düzenlenen İşbu Toplu
İş Sözleşmesi, işçi ile işveren münasebet
lerinin her iki tarafını, memleket ekonomi
sinin ve işletme hayatıyetinin yararına
düzenlemesini amaç gütmektedir.

- a) Memurlar
- b) Daktilolar
- c) Veznedar vezne kâtipleri
- d) Anbar mes'ul memuru
- e) Tahsildarlar
- f) Sekreterler
- g) Evrak ve sevk memurları
- h) Telefon santral memurları
- i) Baş şoför
- j) Baş odaci

B — Aynı işkolunda çalışan işverenlerden birisi ile Sendika veya üst işçi teşekkilileri arasında yapılacak iş ihtilâflarının Şirketin çalışma hayatına menfi tesir içra etmemesi hususunda taraflar mutabaktırlar .

Bu hususla alımacak tedbirler halin icabına
göre müşterekan tespit edilecektir.

C — Şirketçe yeni vazife ve hizmetler ihda
edildiği ve bu vazifelerde çalışacakların iş kanunu
şartname içinde olduğu anlaşıldığı takdirde taraflar
adı geçenlerin bu toplu sözleşmeye ithal edilip,
edilmemesi hususunu ayrıca müzakere edeceklerdir.

D — Mevcut plâsiyelere bu güne kadar uygulanan sistem dahilindeki ücret ve ikramiye ve
paraya taâliük eden bâcümle hususlar aynen devam edecek haklarında sözleşmenin diğer hükümleri uygulanacaktır.

M A D D E (2)

A — Şirket, İşbu toplu iş sözleşmesinin yürürlüğe girmesinden sonra alımacak işçilerle işe alma şartlarını ve sıcretlerini tespiti muhtardır. Su kadar ki, bu işçiler İşbu sözleşme ile sağlanan ve
kanunen verilmesi gereken melbusat ve teçhizat

TARAFLAR :

Bir taraftan (bundan böyle ŞİRKET diye anılacak) TURK PETROL VE MADENI YAGLAR T.A.S. ile diğer taraftan (bundan böyle SENDİKA diye anılacak) TURKİYE PETROL, KİMYA VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI arasında bir toplu iş sözleşmesi aktedilmiş ve akid taraflar kanunu ikametgâh olarak aşağıdaki adresleri göstergelerdir.

ŞİRKET: Türk Petrol ve Madeni Yağlar
T.A.S. Assicurazioni Generali Han
Kat. 4
Galata - İstanbul

SENDİKA: Türkiye Petrol, Kimya ve Atom
İşçileri Sendikası, İşçi Sigortaları
Ham Kat. 3 No: 302
Funduklu - İstanbul

Taraflar, değişikliği yazı ile bildirilmediği sürece bu adreslere yapılacak her türlü tebligat muâteber addedeceklerdir.

M A D D E (1)

SÖZLEŞMENİN KAPSAMI :

A — İşbu toplu iş sözleşmesi Türk Petrol ve
Madeni Yağlar T.A.S. nin Türkiye'de kurulu (Or-
taköy, Üsküdar, Mudanya ve İzmir - Turan) iş
yerlerinde aşağıda unvanları yazılı personel haric
yalnız 3008 sayılı İş Kanununun mer'i 1 nci mad-
desinde belirtilen işçileri kapsar.

— 2 —

ve yemeye, 3 lira yemek parasından gayri İşbu
sözleşme ile flaveten temin edilmiş haklardan fay-
dalandırılmaması.

B — Sendikasız işçinin bu sözleşme hükmüle-
rinde faydalannmak maksadı ile dayanışma aidati
ödemesi, Sendikanın yazılı muvafakatı ile müüm-
kündür.

C — İşçinin sendika üyeliği vasfının sona er-
mesi halinde, keyfiyetin sendika tarafından şirkete
yazılı ile bildirildiği tarihi takip eden ay başından
itibaren işçinin İşbu sözleşme ile sağlanmış
olan bâcümle menfaatlerden istifade hakkı sona
erler. Teçhizat ve melbusat ile işçiye sözleşmeden
evvel şirketçe tâminan hak ve menfaatler bu hü-
kümden istisna edilmiştir.

Bu maddenin uygulanmasından dolayı şirkete
terettüp edebilecek her türlü hukuki sorumluluğu
sendika kabul ve taahhüt eder .

M A D D E (3)

Taraflar, toplu sözleşme kapsamı içinde bulu-
nan işyerlerinde grev ve lokavt dîsi bırakılacak,
görev ve hizmetlerde mutabakata varmışlar ve
keyfiyet işyerlerinde ilân edilmiştir.

Grev ve lokavt dîsi kalacak personeli gösteren
listeler sözleşmenin sonuna eklenmiştir .

M A D D E (4)

ÇEK - OF :

Şirket, Sendikanın üye işçilerinin isimlerini
bir liste halinde bildirmesi üzerine üyelik aidatını
işçilere yapacağı ücret tediyatından keser ve sen-
dikaca gösterilen bankadaki hesaba yatırır. Üye
aidatı ödeyenlerle herhangi bir sebeple ödeyeme-

— 4 —

yenlerin listesini sebepleriyle bildirir. Şirket, bu işlem karşılığında Sendika'dan masraf vesair sebeple herhangi bir ücret talep etmeyecektir.

M A D D E (5)
SENDİKA YÖNETİCİ VE TEMSİLCİLERİNİN
TEMİNATI :

A — Sendika veya bağlı bulunduğu Birlik, Federasyon ve Konfederasyonların yönetim kurulunda veya başkanlığında seçimle görev almaları dolayısıyla kendi rızaları ile işyerinden ayrılan işçilerden, adı geçen görevinden seçime girmemek, seçilmemek veya çekilmek suretiyle ayrılanlarla işe alınma, ücret ve kademeli mültealliğ kanunu hakları saklıdır. Sü kadari ki, adı geçenlerin bu durumlarının sendikaca yazı ile şirkete bildirilmesi şarttır. Bu bildirimin şirkete varış tarihinden bir ay içinde şirkete yazı ile başvurmayan işçinin işe alınmak hakkı düşer. Şirket adı geçen bir aylık süre içinde işçiyi işe almadığı veya alamadığı takdirde işçiye kadem tazminatı ödeyerek, işçinin alâkاسını keser.

B — Toplu halde suçlu çıkarmalar hükmü sendika yönetici ve temsilcileri için uygulanmayaçaktır. Ancak bu kişilerin çalıştığı iş nev'inin (soförler, ustalar, meydancılar v.s. gibi) tamamen işgâvi halinde uygulanabilir.

C — Acil hallerde sendika merkezi, şubesi veya lokallerinden sendika yöneticileri tarafından telefon ile aranan sendika temsilcileri, çalışma saatleri içinde ve bir iş gününde 2 defaya aşınmamak ve konuşmasının 10 dakikayı geçmemek suretiyle telefon konuşması yapabilirler .

— 5 —

Ancak, işçinin işyeri dışında haysiyet kırıcı bir suçtan olmamak kaydıyla bir aydan fazla hapis cezasına mahküm edilmesi ve cezاسının tecil edilmemiş olması ile ahî ve mülcib sebeplerle yapılan fesih hallerinde işçinin işyerinde ve şirket nezdinde çalışma süresi 3 yılı geçmese, işçiye (kanunu) miktarда kadem tazminatı ödenecektir.

M A D D E (8)
İHBARLI ÇIKARMALAR :

Şirket aşağıdaki ihbar önellerine riayet ve 14. maddede yazılı kadem haklarını tödiye etmek şartı ile münfîeriden veya mülcemîan iş akıdlerini feshedebilir. İşveren birden ziyade işçi çıkarmayı icap ettiren hallerde sendika ile istisare etmeyi prensip olarak kabul eder .

A — İş altı aydan az sürmüştür olan işçi hakkında ihbarın diğer tarafa bildirilmesinden sonra gelecek ikinci hafta nihayetinde,

B — İş altı aydan bir buguk yıl kadar sürmüştür olan işçi hakkında ihbarın diğer tarafa bildirilmesinden sonra gelecek sekizinci hafta nihayetinde,

C — İş birbüçük yıldan üç yıl kadar sürmüştür olan işçi hakkında ihbarın diğer tarafa bildirilmesinden sonra gelecek dördüncü hafta nihayetinde ; mutabak olur.

M A D D E (9)
İSTEN AYRILMALAR :

Umumi :

İşten ayrılmak isteyen işçi çalışma süresi nü-

D — İşbu sözleşmenin kapsamına giren işyerlerinden sendika temsilcisi olan bir işyerinde, işyerinin, çalışanların ve şirketin emniyetini tehlîkeye düşürecek bir halin vukuunda sendika temsilcilerinden birisi işini bırakarak, durumu işveren vekiline bildirebilir.

M A D D E (6)

İŞE ALMA :

A — Şirket, işçilerin işe alınmalarında gereklî görðüğü belgeleri ve işçilerde bulunması gereklî nitilikleri tespit ve tayin eder.

B — Yeni giren işçi bir aylık tecrübe müddetine tabi tutulur. Bu bir aylık sürenin bitiminde gereklî işi ve gerekse şirket hiçbir şartta tabi olmadan akâdi feshedebilir.

C — Şirket, mahiyeti itibarı ile (30) işgâñi şâredek bir iş için muvakkat işçi çalıştırabilir.

D — Müvazzaf askerlik görevini ifa etmek amacıyla işten ayrılan bir işçi, terhibi sonunda en geç bir ay içinde yazılı olarak işe girmek talebinde bulunursa işe alınır. Şirket adı geçen bir ay içinde işe alamazsa veya alamazsa ve işçi askere giderken herhangi bir tazminat alınmamış ise, işçiye kadem tazminatı ödenecektir.

M A D D E (7)

İSTEN ÇIKARMA :

İhbarsız Çıkmalar :

Kanunen veya işbu toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre, şirket işçinin iş akâdını ihbar önellerine uymadan fesh edilmesine imkân veren hallerde yapılır. Bu gibi hallerde işçi işyerinde ve şirket nezdinde çalışma süresi ne olursa olsun bir ihbar öneli ve kadem tazminatı ödenecektir.

— 6 —

olursa olsun, şirkete 15 gün önceden haber vermek suretiyle iş akâdını her zaman fesh edebilir. İş akâdının, işçi tarafından ihbar önellerine uymadan feshine imkân veren iş kanunu hükümleri ile, işçinin ihtiyârî sigortasından faydalnamak maksadı ile iş akâdını fesh etmesi halinde, şirket işçiye çalışma süresinin tamamı üzerinden kanunu kadem tazminatı ödemeyi kabul etmiştir.

M A D D E (10)

ASKERLİK İÇİN AYRILMA:

Muvazzaf askerlik görevini ifa etmek durumunda olan işçi 15 gün önce şirketi haberlâder. İşçi dilerse askerlik görevinin bitiminde işe girmek ve eski kadem hakkının devamını temin edebilmek maksadı ile hak kazanmış olduğu bir kadem tazminatı varsa, bu tazminatının şirkette saklı kalmasını isteyebilir.

M A D D E (11)

ODEMENİN ZAMANI :

Ayrılma ve çıkarmalarda ödememin zamanı aşağıdaki şekilde teşbit edilmiştir.

A — Derhal Ödeme :

İşbu toplu sözleşme hükümlerine göre ihbar önellerine riayet edilerek, yapılan çıkışmalar ve ayrılımlarda işçilerin her türlü hakları çıkışma veya ayrılma gününde ödenecektir.

B — Süreli Ödeme :

İşbu toplu sözleşme hükümlerine göre, ihbar önellerine riayet edilmedeskizin yapılan çıkışmalar ve ayrılımlarda işçinin şirkette bir hakkı varsa, en geç 3 gün içinde ödenecektir.

— 8 —

M A D D E (12)

CALISMA BELGESI :

İşinden herhangi bir sebeple ayrılan işçiye şirket tarafından işin nev'ini, məhiyet ve müddəti gösterir bir iş şahadetnamesi verilir.

İşçi isterse bu şahadetnameye kendisinin həfət ve hareketi ilə çalışmasının ne yolda olduğu da ayrıca yazılır.

M A D D E (13)

KIDEM HAKKI :

İşçinin işe girdiği tarihle, iş akdinin fesh edildiği veya son bulunduğu tarih aranında geçen süredir. İş akının fasilələr veya şirkətin müxtəlif işyerlərində devam etməsi olmasa hələndə de sürelerin toplamı alırmır. İşçinin herhangi bir süre için ovvelce almış olduğu kidem tazminatı varsa lüksüne hesabə katılmaz.

Bir kidem yılının altı aydan az olan kisim həsabına nazara alınmaz. 6 aydan fazla bir yıldır ibarət olur.

M A D D E (14)

KIDEM TAZMINATININ HESAPLANMASI :

Şirkət nəzdində 3 yıldan fazla çalışmış işçiləre kidem tazminatı ödənilir. Kidem tazminatı çalışma sürelerine görə aşağıda yazılı olduğu üzərə hesaplanır.

İş akdi 3 - 5 yıl olanlara beher çalışma yılı için 15 günlük,
.. .. 5-15 yıl olanlara beher çalışma yılı için 21 günlük,
.. .. 15 yıldan fazla olanlara beher çalışma yılı için 30 günlük.

— 9 —

M A D D E (16)

İŞ ŞARTLARI :

Normal Müddet :

Normal çalışma süresi vardiya harici işçiler için gündə 8 saat, haftada 48 saatdir. Cumartesi saat 13.00'den sonra ve Pazar günləri hafta tatilidir.

İşin ortalama bir zamanında bir saatlik əgərinin alınması verilir. Bu süre günlük normal çalışma süresi disiplindədir.

Gece ve gündüz vardiya usulü çalışan işçiler, gece vardiyaları en çox 15 gündə bir değişirilərək, suraya konuclaraktır.

Sabah saat 6.00'dan akşam 22.00'ye kadar geçen süredeki çalışma gəndüz, 20.00'den sabah 6.00'ya kadar yapılan çalışma da gece çalışma saidır.

Normal mesai saatleri içinde iş saatlerini şirket halin icabuna görə təspit ve ilan edir.

Her iş gününün ikinci ve ikinci yarısında müsəlman 15'er dakika olmaq üzərində işçiyə dinlenme ve sigara izni verilir və bu müddət çalışma saatlerindən indirilmez. İş yerine gitmek üçün vəzifə temini şirkətin takdirine ait olup, vasitədən gənə zaman iş saatindən sayılmaz.

M A D D E (17)

FAZLA ÇALIŞMA SURE VE ŞARTLARI :

Gündə 8 ve haftada 48 saatin üzərində yapılan her türű çalışma fazla çalışmamadır. Çalışma mevzuatının təciz ettiği haller saklıdır. Şirkət, kanunu işbu sözleşmə ilə təspit edilen vecibələrə riayetle fazla mesai yapır.

— 11 —

M A D D E (15)

KIDEM TAZMINATININ ÖDENMESİ :

A — İşçinin kidem tazminatı 11. maddəde yazılı şəreclərdə ödənilir.

B — İşçi iş kazası ya da şirkətin işyerində maruz kaldığı məsələ hastlığı dolayısıyla vefat edərək, kanunu hadlere görə hesablanmış kidem tazminatı işçinin kanunu mirasçılarına ödənilir. (İş kazası: ve məsələ hastlığı tabiri, işçinin bağlı bulunduğu sosyal sigorta ve güvənlilik mevzuatına görə təsdiq edilən tarifieri ifade eder.)

C — İşçinin (B) fikrasında yazılı şəbəpler dəşında ölümü halinde de kanunu mirasçılarına (B) fikrasında yazılı had içində kidem tazminatı ödənilir.

D — Kanunu mirasçılarından maksat sudur; yuxarıda (B) ve (C) fikralarında müükerrər tazminat, işçinin eşi ve reşit olmayan çocukları varsa, yalnız onlara yarı yarıya ödənilir. Çocuklar reşit ise ancak yüksək təhsilde bulunmaları şərti ilə ve 25 yaşını aşmamış olmak kaydı ilə bu haktan faydalananlardır. Gayrifəjt çocukların olmaması və ya reşit çocukların bu haktan faydalananaması halinde tazminatın tamamı eže ödenir.

İşçinin eşi ve tazminattan faydalananacak çocuklar bulunmadığı təkdirde, bu tazminat ölen işçinin mühtaç bulunduğu sendikaca tevaik ediləcək annə və babasına yarı yarıya ödənilir.

Bunlar dışındaki kanunu mirasçılara ödəmə yapılmaz və tazminat hakkı olmaz.

— 10 —

WOMAN FOR DEMOCRACY

Fazla çalışma yapan bir işci bu çalışmasını ileri sıräkət, normal çalışma programına devam etmeməzlik etmeyecektər. Mənimlə olsunca kadar dağınık və değişik işlər fazla istəməyə tabi tutulacaqtır.

Şirkət fazla saatlerde çalıştırılan işçileri, işbu fazla çalışmanın hitamında icap ederse, şirkətin təkdiri dahilində) vasita təhsisi suretiylə işçilərden oturduları mahallə sevk eder.

İşçiler normal çalışma saatlerinin haricində və işinden ayrıldıktan sonra tekrar işe çağırıldıkları təkdirde iki saatten az dahi çalışsalar, angari iki saatlik fazla çalışma ücretinə hak kazanırlar.

Gece yapılan fazla çalışma 24. maddəde düzənlənmişdir.

M A D D E (18)

GEÇİCİ İSLƏR :

Şirkət, ihtişas sahibi işçileri hiçbir zaman kendi ihtişas dışında bir işte çalıştırılmayacaktır. Ancak ihtişaq hasil olduğu zamanlarda geçici olmak şərti ilə her işçiyi kendi məsələ ilə müttənasip olabilecek və kəbiləyinə uyğun düşəcək və sağlıq durumunu tehliləye koymayacak, başqa işlərde çalışırılabilir.

M A D D E (19)

GENEL TATİL GÜNLƏRİ :

Bu sənədən işin hafta tatili, genel tatil və ulusal bayram günləri aşağıdakı şəkildə təspit edilmişdir.

a) Hafta tatili Cumartesi saat 13.00'de başlır və Pazar günü saat 24.00'de biter.

— 12 —

- b) Yılbaşı, 31 Aralık öğleden sonra başlar, 1 Ocak akşamına kadar devam eder.
- c) Ulusal Egemenlik bayramı, 22 Nisan öğleden sonra başlar ve 23 Nisan günü akşamına kadar devam eder.
- d) Bahar bayramı, Mayıs'ın birinci günü,
- e) Gençlik ve spor bayramı Mayıs'ın 19'uncu günü,
- f) Hürriyet ve anayasa bayramı, 26 Mayıs öğleden sonra başlar ve 27 Mayıs günü akşamına kadar devam eder.
- g) Zafer bayramı 30 Ağustos günü,
- h) Cumhuriyet bayramı 28 Ekim öğleden sonra başlar ve 29, 30 Ekim günleri devam eder.
- i) Şeker bayramı 3 gün,
- j) Kurban bayramı 4 gün,
- k) Sendika bayramı 24 Temmuz günü.

M A D D E (20)

Ulusal bayram ve genel tatil günleri ve sendika bayramı çağlışturulacak işçilere, keyfiyet 2 gün evvel bildirilir.

Pazar günü çağlışturulan işçilere hafta arası bir gün behemhal ücretli dinlenme izni verilir. Şirket bu izni gerek vardiyada değişikliklerindeki istirahatlerle, gerekse ulusal bayram, genel tatil ve sendika bayramı günleri ile tedabül ettirmeneye çağlışır.

M A D D E (21)

ÜCRETLER, HARÇRAHLAR :

Umumî Esas ve Normal Ücret :

Bütün işçilerin yevmiye esasına göre çalıştırılması kabul edilmiştir. Şirket işçi ile aylık esasına göre anlaşabilir. Aylığın yevmiyeye tahvilin-

— 13 —

Hafta tatili izinleri ile vardiya izinleri, bu toplu sözleşmede sayılan Ulusal bayram ve genel tatil günlerine tesadüf eden işçiye ayrıca bir yevmiye daha ödenir.

Aşağıda sayılan sebeplerle verilen izinlerde geçen günler hafta içinde çağlışmış gibi mütlâfa olur.

- a) Pazar çalışmam sebebi ile müteakip hafta arası verilen ücretli dinlenme izni,
- b) Hastalık izinleri,
- c) Ana, baba, eşi veya çocuklarının ölümü hâlinde verilen izinler,
- d) İieveren tarafundan verilen izinler.

M A D D E (24)

GECE ÇALIŞMASI :

Her türlü gece çalışmaları % 15 zamli ücretle tabidir. Gece yapılan fazla çalışmada ücret % 100 zamıdır. Gece saat 20.00 ile 6.00 arasındaki devredir. Bu devrenin yarısından fazlasında yapılan çalışma gece çalışmaması sayılır. Gündüz çalışmamın devamı olan fazla çalışmalar geceye tesadüf etse bile sadece % 50 fazlalıkla ödenir.

M A D D E (25)

HASTALIK ÜCRETLERİ :

Hastalık sebebi ile vaki istirahatlerde, işçinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik ve sigorta kurumları noksancı olarak ödenen yevmiyeler şirketçe tama iblîg edilerek, işçiye ödenir. Bu ödeme maddeti 24 ayı geçmez.

— 15 —

de brüt aylığın, çalışmayan Pazar yevmiyeleri hariç 25'ye bölünmesi ile yevmiye tespit edilecektir. Bu arada yevmiyelerdeki 5 kuruştan az olan (dahil) kâsurat nazara alınmamayarak 5 kuruşun İstanbul'deki kâsurat 10 kuruş olarak kabul edilecektir.

Normal Ücret :

İşçinin tabii olduğu statifiye göre işbu toplu sözleşmede belirtilen normal çalışmalar karşılığı (ikramiye, evlilik ve çocuk zammı gibi ilâve ve sosyal yardım tediyesi hariç) ücretidir.

M A D D E (22)

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ :

İşbu sözleşmede tespit edilen normal çalışmalardan fazla yapılacak çalışmaların normal ücret % 50 fazası ile ödenir.

Eğer bu çalışma hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yapılrısa, normal ücret % 100 zammı ödenir.

M A D D E (23)

ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL GÜNLERİ ÜCRETİ :

19. maddede tespit edilen günlerde çalışmaya işçilere hiçbir iş karşılığı olmaksızın normal ücreti tediye edilir. Çalıştığı takdirde o güne ait ücret, normal ücretin bir misli fazlası olarak ödenir.

Hafta Tatili Ücreti :

Hafta tatili olan Pazar günü çalışan işçi, o Pazara tekadüm eden hafta devamında tamamen çalışmışsa, kondisine iş karşılığı olmaksızın ödenen ücretten başka 1,5 yevmiye daha ödenir, yanı cum'a 2,5 yevmiye ödemir.

— 14 —

M A D D E (26)

DINLENME İZNI ÜCRETLERİ :

İşçilerin kanuni dinlenme izni süreleri için bu süreler karşılığında işçiye normal ücretinin % 25 fazlası ile yapılacak ödemesidir.

M A D D E (27)

ÜCRETİN ÖDENMESİ :

A — Normal ücret, müteakip aym en geç 3. iş günü sonuna kadar ödenir. Şirket her aym 15'inde işçilere yeteri kadar avans vermemi kabul etmiştir. Avans 15 günlük ücreti geçmez.

B — Fazla çalışma ücretleri, fazla çalışmamın yapıldığı tarihi takib eden ilk aym başında ödenecek normal ücretle birlikte ödenir.

C — Şirket, her tediye işçiye ücret hesabını gösterir bir pusula verir. Bu pusula işçiye tâhakkuk ettirilen her çeyit ücret ve her çeyit kesintiler ayrı, ayrı gösterilir. İşbu pusula muhteviyatına ödememin yapıldığı günden başlayarak bir hafta içinde itiraz edebilir. İşbu itiraza, itirazın yapıldığı tarihten itibaren bir hafta içinde işveren cevap vermeğe mecburdur.

D — Ödemenin yeri :

İşçiye yapılan her türlü ücret tediyesi işyerinde yapılır.

E — Haksız ödemeler :

1 — Yanlış bir hesap ya da zâhil neticesi bir işçiye istihkâkından fazla veya hakkı olmadan bir paranın ödemesi halinde, işbu hata ve yanlışlığın farkına varıldığı günü takibeden aybaşından itibaren,

— 16 —

a) Haksız ödeme ıçının bir aylık ücreti kadar ya da daha azsa, ayda 3 yevmiyeyi geçmemek suretiyle,

b) Bir aylıktan fazla ve 3 aylık ya da daha az ücreti kadarsa, ayda 9 yevmiyeyi geçmemek suretiyle,

c) 3 aylık ücreti tutarından daha fazla ise, ayda 15 yevmiyeyi geçmemek suretiyle, her ay muntazam taksitlerle ücretinden tevkif edilir.

2 — İşbu haksız ödemeler ödememin yapıldığı tarihten itibaren bir yıl geçtikten sonra zaman aşımına uğrar.

M A D D E (28)

HARCIRAHALAR :

Sirket, işyerinin bulunduğu il sınırı düşüne çikan işçilere;

a) İşçi devamlı çalıştığı işyerinden muvakkat vazife ile ve 100 Km.'den daha uzak yerlere günü birlük gidip geldiği takdirde yarım brüt yevmiye, (seyahat yevmiyesi)

b) İşyerine avdet etmeyeip, ikamet ettiği takdirde, ilk günü yarım brüt yevmiye, mütækip günler tam (yani ikamet yevmiyesi) brüt yevmiye ahr.

c) Her ikamet yevmiyesine ilaveten ve seyyânen olmak üzere ayrıca otel ve zaruri masraflar karşılığı; 12 TL. Ödeme yapılması kabul edilmiştir.

d) Devamlı işyerinden muvakkat işyerine gitip gelme yol masrafı ayrıca verilir.

— 17 —

dan daha aşağı ise, bu işçiye iş akdi devam ettiği sürece, ayda maktaun 25 TL. Ödemeyi kabul etmiştir.

G — Sirket, işçilere işyerinde bilfiil çalışıkları günlere mahsus olmak üzere (seyahat, izin ve tatil günleri ödenmez) vermekle olduğu 3 liralık yemek bedelini 4 liraya çıkarmayı kabul etmiştir.

M A D D E (30)

SIRKETÇE TANINAN SOSYAL YARDIMLAR

A — Melbusat :

2 kişi için bir kışlık elbise, çift pantolonlu Her yaz için bir yazılık elbise
Her yaz için bir kasket - kep
6 ayda bir iş gömleği
6 ayda bir Beykoz tipi işkarpları her işçiye verecektir.

Ayrıca, bekçilere 3 kişi miadlı palto ve ihtiyaçca göre de eldiven ve kar başlığı.

Sofor ve ustalarla üç sene miadlı meşin çake), işin içap ve hususiyetine göre iş tulumu, yağmur-luk ve iş eldiveni verilir. İşbu melbusat işyerinin malî olup, yenisini verildiğinde eskişinin geri alınmasında işveren serbesttir .

B — Çocuk Zammı:

Her çocuklu işçiye çocuk başına 10'ar lira çocuk zammı verilir. Çocuk zammından istifade eilecek çocukların,

i — Herhangi bir işyerinde çalışmalarları, serbest meslekte istigal etmemeleri, kaza bunlara benzer gelir sağlayacak herhangi bir faaliyette bulunmamaları;

M A D D E (29)

SIRKETÇE YAPILAN ZAM VE TANINAN HAKLAR :

A — Sirket, işçilerine 1.1.1964 tarihi esas olmak üzere almış oldukları brüt ücretlerine %15 zam yapmayı kabul etmiştir.

B — Sirket, işbu toplu sözleşmenin imzası tarihinde tatbik etmekle buluşundan harcırahlara ilâveten ve her ücret ve kategoriye seyyanen ve ilâzimleri düşündükçe ikamet günlerine haşen otel ve zaruri masraf karşılığı 12 TL. Ödemeyi kabul etmiştir.

C — Sirket, her yıl sonunda işçilere bir aylık ücretleri tutarında ikramiye ödemesi kabul etmiştir.

D — Sirket, işbu toplu sözleşmesinin ön sözüne uyumak ve işçilerinin işe bağlılığını ve akit sadakatini teşvik amacı ile,

1) 10 senelik kıdemli olanlara 15 günlük,
2) 20 " " " 30 "
3) 30 " " " 45 "
4) 40 " " " 60 "

ücretleri tutarında ve bir defaya mahsus olmak üzere KİDEM IKRAMİYESİ ödemesi kabul etmiştir. (Bu ikramiye hak kazanılma tarihine denir.)

E — Sirket, evli işçilerine ayda maktaun 50 lira evlilik zammı vermemişi kabul etmiştir. (Eğerde her ikisi de şirketin işçi ise, yalnız birisine verilir.)

F — Sirket, geçici iş görevbazlık hali sonunca sosyal güvenlik, sigorta kurumlarına verilecek raporlarda belirtilen árizalar, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekta kazanma gücünün %10

— 18 —

2 — Erkek işe, tahsilé devam edenleriz 25, etniyeilerin 19 yaşını doldurmuş olmaları,

3 — Kız işe tahsilé devam etsin, etnesin 23 yaşını doldurmamış ve evlenmemiş olması,

4 — Parasız yatalı okullarda ve Devlet veya herhangi bir mülkesse tarafından burslu olarak okutulanlar çocuk zammından istifade etmezler.

5 — Sıhhi, fiziki ve fiziki sadeplerin çalışma mayacak durumda olanlarda (raporla tóváki şarttır) yaşı haddi aranır.

C — Sirket, doğum halinde bir aylık normal ücreti tutarında ikramiye vermemi kabul etmiştir. Buna mukabil evlenecek işçilere ayrıca evlenme ikramiyesi verilmez.

D — İşçinin veya eşi ile çocukların ölüm halinde 300 TL. Ölüm yardımını yapılır. Bu yardım eşi, çocuklarına, yoksa mutlu ana ve babasına verilir.

E — Ölüm, doğum, evlenme ve tabii áfetlere münhasır olmak ve bu hallerin tevkisi şartı ile şirket iki maas tutarını geçmemek üzere ve 12 taksitte kesilemek suretiyle asgari bir sene kıdemli olan işçiye borç para verir. Borcunu kapamadan ayrılmış bulunan işçinin bakiye borcunu sendika tekeffüllü eder. Bir borç tamamen ödenmedikçe işçiye ikinci defa borç verilmez.

M A D D E (31)

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ EMNİYETİ :

Sirket, iş emniyeti disiplini ve işçi sağlığı ile ilgili ve işçilerin riyateye mecbur olduğu hususları zaman, zaman tespit ve bunların cezai milyeyidelerini tayin ederek, işyerinde ilân eder ve bir örneğini sendikaya gönderir .

— 19 —

— 20 —

Çalışma mevzuatının işçilere ve şirkete tahsil ettiği ve işçi sağlığı ile ilgili hükümlere riayet mecburidir.

İlk Yardum :

Şirket 50 den fazla işçi çalıştığı yerlerde bir Doktor bulunmalıdır. İşyerindeki acil vakaları önleme için de yeteri kadar ilaç ve malzemeyi işyerinde bulundurur .

M A D D E (32)

C E Z A L A R :

Taraflar, işçilere verilecek cezaları,
a) İhtar,
b) Ucret kesilmesi,
c) İşten çıkarma,
olarak tespit etmişlerdir. Bu cezalar şu hallerde verilir.

İş Kanununun ilgili maddelerinde tespit edilen ihbarrı ve taxminatız işten çıkarmaların başka iş disiplini, emniyeti ve zaman, zaman işyerlerinde verilen yazılı veya şifahi emir ile çalışma mevzuatını ihlal edecek hareketlerde bulunan işçilere, evvelâ ihtar, tekrarlarında ücret kesilmesi ve üçüncü işten çıkışma cezası verilir.

M A D D E (33)

I Z I N L E R :

Yıllık ücretli izinler 7467 sayılı yıllık ücretli izin kanunu esasları dairesinde yürütülecektir.

A — Özel, ücretli mazeret izinleri taraflarca şu şekilde kabul edilmişdir:

- 1) Evlenme halinde 3 gün ücretli,
- 2) Ana veya babanın, kari veya kocanın, kardeş veya çocukların ölümü halinde 2 gün ücretli,

— 21 —

dolayısıyla işinden ayrılan işçi ilk aylık ücretini tam, ikinci aylık ücretini yarım olarak alır. Bundan sonra altı ay ücretli izini söyleyebilir.

M A D D E (34)

ŞIKAYET VE TAHKIM :

A) Ferdi Şikayet:

İşbu sözleşmenin herhangi bir hükümlünün uygulanması ya da yanlış uygulanması sebebiyle mutazarr olan işçi veya işçiler,

1 — Durumu işyeri sendika temsilciliğine bildirirler.

2 — İşyeri sendika temsilcileri şikayet konusunu işveren vekili ile görüşerek halle çalışırlar.

3 — İşyeri kademesinde uzlaşma olmadığı takdirde, kendi iş düzeni ve çalışma sistemlerine uygun olmak suretiyle işveren vekili ve sendika temsilcileri konuyu üst kademelerine havale ederler.

4 — Üst kademeler arasında da halledilmeyen şahsi konular hakkında, tarafların kazai mercilere miracat yetkileri vardır.

5 — Ferdi şikayetler sebebiyle hiçbir işçi sorumlu tutulmaz ve hakkında idari tedbir ve cezai kararlar alınmaz.

B — Genel Uyuşmazlık :

İşveren ile sendika toplu iş sözleşmesi hükümlerinin uygulanmasında, uygulanmamasında, uyuşmazlığa düştükleri takdirde konuya Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcilerinden, yürütme organlarında görevli kişilerden (tarafların dışında) teşekkül edecek bir heyet tarafından çözülmür.

— 23 —

3) Kadın işçiinin doğum yapması halinde 6 hafta, doğumdan önce ve 6 hafta doğumdan sonra cem'an 12 hafta olarak,

4) İşçinin ikamet ettiği veya kendisinin veya eşiinin mülkiyetinde olan gayrimenkullerin yanımı, sel, zelzele ve diğer felaketlere uğradığı hallerde hasarın derecesine göre 3-7 gün ücretli izin verilir.

B — Özel, ücretli mazeret izinleri taraflarca şu şekilde kabul edilmiştir:

Meşru bir mazerete dayanmak suretiyle her reforinde 3 günü aşmamak ve yılda toplam 21 günü geçmemek suretiyle verilen izinler,

C — Sendika çalışmaları ile ilgili izinler :

1 — Sendika, sendikanın bağlı bulunduğu ist teşekküler çalışma hayatını düzenlemekle görevli resmi ve hususi teşekküler tarafından tertiplenen sendikacılık, sosyal siyaset, mesleki ve benzeri seminerler, kurs ve toplantılar için sendika yönetici ve temsilcilerine bir yıl zarfında yurt içinde 15, yurt dışında 90 güne kadar ücretli izin verilir.

Sendika bu konudaki taleplerini şirkete yurt dışı izinleri için en geç 15 gün evvel, yurt içi izinleri için en geç 2 gün evvel haber vermek mecburiyetindedir. Yurt dışı izinleri 90 gün geçtiği takdirde işçiye o yıl ait yıllık ücretli izin verilmez.

2 — Sendika toplantı ve çalışmaları ile ilgili olmak şartıyla sendika yönetici ve temsilcilerini her fazasında 3 günü geçmemek üzere yılda 21 gün ücretli izin verilir.

D — Muvazzaf askerlik hizmeti dışında manevra veya herhangi bir sebeple silah altına alınan veya hukuki bir kanuni çalışma mülkellefiyeti

— 24 —

Heyet kararına uyulmaması halinde tarafların kazai mercilere miracat yetkileri vardır. Bu konuda İstanbul Mahkemeleri yetkilidir.

M A D D E (35)

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER :

Hasar Tayini ve Tazmini:

İşyerinde veya hukuki haricinde hasar vukuunda hasarın işçinin kasıtlı veya kusuru veya ağır bir ihmaleden ileri gelip, gelmediğini 2 şirket temsilcisi ve bir işçiden teşekkül eden bir heyet tespit eder. Hasar, kasıt, kusur veya ihmaleden ileri gelmiş ise, işçi tazmin eder. Hasarı resmi bir heyetçe tespiti gereken hallerde bu heyet yalnızca zararın doğuş sebebini ve miktarını tespit etmek üzere kurulur.

M A D D E (36)

İşbu toplu iş sözleşmesi ile verilen %15 miktarındaki ücret zamları, 1 Ocak 1964 tarihinden, bu zamının dışında kalan diğer maddi menfaatler ise, 1 Mart 1964 tarihinden itibaren mer'i ve müteber olacaktır.

M A D D E (37)

İşbu Toplu İş Sözleşmesinin müddeti 2 senedir, 30 Nisan 1966 tarihine kadar mer'i ve müteberdir. Taraflardan biri sözleşmenin sona erme tarihinden 30 gün önce diğer tarafa yazılı olarak miracat etmedigi takdirde sözleşme bir yıl daha müddetle yürürlükte kalacaktır. İşbu huküm ileriki yıllar için de caridir.

— 25 —

İŞVEREN TEMSİLCİLERİ	SENDİKA TEMSİLCİLERİ	Toplu sözleşmeden evvelki durum		Toplu sözleşme ile hasil olacak durum	
		Adet	Yevmiye TL.	%15 Zam Farkı TL.	Yeni Yevmiye Tutarı
Ali Kerim ZUVİN Kemal GÖNENSİN	Ziya HEPBİR İsmail TOPKAR Mehmet SARIAHMET OGLU	13	13,50	2,02	15,50
	Adil AŞÇIOĞLU	9	14—	2,10	16,10
	Sefa GÜRSES	7	15—	2,25	17,20
	Kâzım UZUNER	9	15,50	2,32	17,82
Grev ve Lokavt dışı kalması gereken Personel		3	16—	2,40	18,40
Ortaköy Deposu :		8	16,50	2,47	19,—
Bekçiler : 10 Kişi		1	17,50	2,62	20,10
Şoför : 2 "		2	18—	2,70	20,70
Teknisyen : 6 "		1	19—	2,85	21,80
Üsküdar Deposu :		3	20—	3,00	23,—
Bekçiler : 6 "		2	20,50	3,07	23,57
Şoför : 1 "		1	21—	3,15	24,10
Teknisyen : 3 "		21	21,50	3,22	24,70
İzmir Turan Tesisatı :		1	25—	3,75	28,70
Bekçiler : 1		1	27—	4,05	31,—
Şoför : 1		1	29—	4,35	33,30
Teknisyen : 3					Yeni Yevmiye TL.
Mudanya Deposu :		Aylık Ücret TL.	Yevmiye TL.	%15 Park TL.	
Bekçiler : 6		1 — 424	16,30	2,44	18,70
Şoför : 1		3 — 435	16,70	2,50	19,20
Teknisyen : 2		4 — 458	17,60	2,64	20,20
Bahis konusu 4 İş yerinde, toplu iş sözleşmesi tatbikatından evvel tatbik edilmekte olan aylık ücret - yevmiye durumu ile %15 zam tatbiki ile hasil olacak yevmiye durumunu gösterir. cteveldir.		4 — 461	17,73	2,66	20,40
		4 — 471	17,12	2,72	20,80
		1 — 499	19,19	2,88	22,10
		4 — 513	19,73	2,96	22,70

— 25 —

— 26 —

1 —	538	20,69	3,10	23,80
1 —	555	21,35	3,20	24,50
9 —	568	21,85	3,28	25,10
1 —	581	22,35	3,35	25,70
4 —	586	22,54	3,38	25,90
1 —	595	22,88	3,43	26,30
2 —	602	23,15	3,47	26,60
4 —	630	24,23	3,63	27,90
1 —	648	24,92	3,74	28,70
1 —	655	25,19	3,78	29,00
1 —	657	25,27	3,79	29,10
3 —	668	25,69	3,85	29,50
4 —	775	29,81	4,47	34,30
1 —	946	36,38	5,46	41,80
1 —	1276	49,06	7,36	56,40

MUZAFFER DAYSAKİ AİT

— 27 —